

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Juliol de 1997 * núm. 240

L'estació

Aquests dies de finals de juliol ens hem vist agradablement sorpresos amb la neteja que l'Ajuntament ha fet dels voltants de l'estació. Just amb això, amb la grava rutlonada, amb la retirada de la ferralla i sense herba sembla molt més gran del que semblava i ja fa una altra impressió, allunyada de l'abandó en què es trobava abans. La idea és celebrar-hi alguns actes de les festes d'enguany, i després, ja amb més calma, arreglar l'edifici per ubicar-hi alguna activitat oberta al públic. És una iniciativa que aplaudim sense reserves i que ja fa molts d'anys que hem anat demanant des d'aquesta mateixa pàgina.

L'estació, talment com a la resta de Mallorca, és un edifici singular en el nostre poble. El seu estil, de reminiscències angleses, no s'assembla gens a les altres construccions de la vila, amb la pedra perfectament picada i ajustada i ornaments de ceràmica de diversos colors; fins i tot les teules no són com les d'aquí. D'altra banda, a començaments dels anys 20 el tren representà la unió normalitzada amb els pobles veïnats i amb Palma, tant per als passatgers com per a les mercaderies. Per això cal conservar-lo i donar-li una utilitat que el públic pugui emprar.

I, ja que hi som i en vista que el recinte és tan gran, per què no posar-nos l'objectiu d'arribar més enfora? Des de l'estació fins al túnel, ben netejat i acondicionat amb bancs i faroles, hi hauria un passeig amb les millors vistes sobre el poble que es puguin trobar. I el mateix túnel, que tant d'esforç va costar als llorencins la seva construcció, s'ha de deixar perdre? No es podria convocar un concurs d'idees per cercar-li alguna utilitat que potser ara se'ns escapa? Fins i tot la vella idea de reconvertir la via del tren fins a Artà i Manacor no creim que s'hagi de descartar. Hi hauria un passeig preciós en bicicleta o a peu que uniria, sense el perill ni les molèsties dels cotxes, els tres nuclis llorencins: Sant Llorenç, Son Carrió i la zona costanera, passant per Na Penyal i Son Servera. No vol dir que s'hagi de fer ara, però no creim que s'hagi de descartar en un futur a mig termini.

En definitiva, volem donar l'enhorabona a l'Ajuntament per haver-se decidit a restaurar l'estació, i dotar el nostre poble d'un espai que ben bé es podria anar convertint en el parc que tant necessitam.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)
 Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36
 Telèfon: 569119
 Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509
 Juliol de 1997
 Número 240
 Dipòsit legal: 765-1973
 Edita: Associació cultural Flor de Card
 Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)
 Director: Josep Cortès i Servera
 Consell de Redacció: Felip Forteza
 Guillem Quina
 Joan Santandreu
 Guillem Soler

Col·laboren

Josep Cortès	L'estació	Portada
	Tal dia com avui	7
	Sta. Maria de Bellver	7
	Terrorisme	15
	La plaça Nova	16
	Llibres	21
	Contenidors	24
Guillem Pont	Els quatre clotets	3
Mateu Galmés	Sta. Maria de Bellver	4
Diversos	Batec	8
Ignasi Umbert	Bandera blava	10
Dojo Muratore	Judo	10
Pedro Galmés	Lira d'or	11
	Middleton	12
Nicolau/Simonet	Demografia	16
Xesc Umbert	Meteorologia	17
	El temps de juliol	23
Llodrà/Umbert	Els socorristes de la...	18
M. Massanet	Solidaritat	20
Maria Galmés	Si lleu...	22
Compabilitat		
Bel Nicolau	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

1.- VAQUES BOGES

A primer de juliol. Una notícia resulta destacable: per enèsima vegada i malgrat els controls, malgrat les paraules dels polítics,... malgrat tot la cobdícia humana ha tengut més força que no la raó i «una partida de carn de les anomenades *vaques boges*, il.legal i contaminada, ha sortit d'Anglaterra».

Surt el polític de torn i assenyala «No us preocupeu, la carn no s'ha exportada a cap dels països de la Comunitat Econòmica Europea»...

I també el comerciant de torn «Això és una vergonya, amb aquestes notícies s'alarmen els consumidors»...

Es veu que la nostra societat actual discrimina els morts o baldats -segons el país d'origen- ahora que alimenta la desconfiança en els anomenats «productes industrials».

Qui em pot assegurar que en menjar una tallada de mortadela o de qualsevol altra embotit, o una hamburguesa no m'estic empassolant una mica de carn de vaca boja o altres coses pitjors d'efectes encara desconeguts?

La química, els colorants, els conservants, els olorants... ens han envaït de tal manera que resulta impossible desfer-se'n de la seva, no sempre controlada, acció.

2.- ECOLOGIA DE BUTXACA

El concepte ecologia i el color verd s'ha posat de moda. Tot es ven com a portector del medi: des d'un solar a primera línia de la mar als sabons de rentar roba...

Llavors els mateixos grups polítics que faciliten la construcció de foravila com si fos una àrea metropolitana han de justificar-se davant la societat muntant espectacles d'ecologia de butxaca com la neteja del «Salt de la bella dona».

La qüestió no resulta gaire difícil: els fills dels regidors es posen una camiseta feta per al cas, es convida la premsa... i ja tenim un reportatge que justificarà l'inquebrantable amor a la natura.

Altres exemple de la moda: es posen contenidors discriminadors de deixalles a tots els poble de Mallorca, però es confia en l'estricta consciència individual per al seu ús.

L'Ajuntament de Ciutat fa nombroses «activitats» de defensa ecològica... però els jardins es reguen a les tres de la tarda quan el procés d'evaporació és més elevat.

(Viure és bell, però tan difícil)

3.- MIGUEL ANGEL BLANCO

Passejava distret pensant en aquests darrers aconteixements que han sacsejat la vida de tot el país -una sacsejada que, fins i tot, ha arribat a aquest perdut racó que és Sant Llorenç des Cardassar-.

El cervell donava voltes sobre:

- l'aberració que representa tot assassinat
- la quantitat d'assassinats que es cometien diàriament a part i banda
- la força dels instruments mediàtics
- la facilitat amb què nosaltres, la gent, som capaços de simplificar les coses que no ens afecten directament
- la utilització partidista que se'n pot fer d'una desgràcia o d'un fet execrable
- els cent-vuitanta mil votants de HB a les darreres eleccions
- el que deu representar viure dies i dies en un «zulo» d'aquests que ens mostren
- la impossibilitat d'entendre el «problema basc» des d'aquí estant
- la convicció de que cap idea no val un sol mort

Quan de sobte l'olor de tren envai les pituitàries. Havia entrant, caminant caminant a l'estació de la Plaça d'Espanya. Una olor inconfusible que em recorda els anys de púber quan, setmanalment, havíem d'agafar el tren per fer la setmana a Palma amb la intenció d'augmentar els teòrics coneixements.

Entre pensaments i olor se'm va estrènyer el cor.

4.- N'ANGELINA I EN JAUME «BELLUGUINS».

Sembla que s'avança en la realització d'una rotonda a l'entrada del poble. Supòs que es tracta de millorar i facilitar les confluències de les carreteres de Manacor, Son Servera i Artà, juntament amb el camí de l'establiment de «sa Cova» i l'accés al garatge.

Sens dubte és una obra més que necessària. Sobretot si no hi ha previsió del desviament definitiu de les carreteres fora del casc urbà.

Potser aquesta rotonda seria un bon emplaçament, l'idoni, per a la recordança de Mn. Salvador Galmés i més concretament per als personatges de «Flor de Card»: n'Angelina i en Jaume «Belluguins». És l'única cosa que resta per completar d'aquella utopia, publicada l'any 1974 en la sinopsi biogràfica realitzada per Mn. Baltasar Coll amb motiu de la Primera Setmana Cultural:

- la publicació d'una biografia de Mn. Galmés
- l'edició de les obres completes
- l'erecció d'un monument a n'Angelina i en Belluguins a un indret de la vila.

4 bis.- CAMINS

La premsa d'avui assenyala que el regidor Miquel Jaume ja té ben avançant un catàleg dels camins rurals del terme. Era una feina del tot necessària, per això, d'entrada: enhorabona!

Guillem Pont

Don Mateu Galmés ens ha facilitat fotocòpies de diversos fragments del llibre "Artá en el siglo XIV", de Llorenç Lliteres, on parla d'alguns aspectes de Santa Maria de Bellver. Per considerar-los d'interès els reproduïm a continuació.

Primera iglesia de Santa María de Bellver

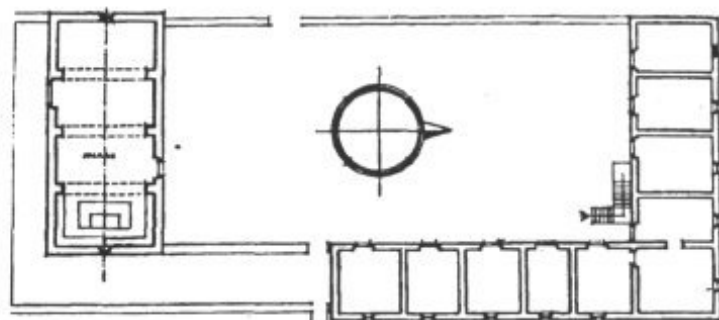
Pero lo más digno de destacar es el notable hallazgo de la iglesia primitiva de Nuestra Señora Santa María de Bellver y de todos sus detalles y dimensiones que evocan su semejanza, casi diría su igualdad, con la iglesia que construyeron los premonstratenses para su Priorato de Nuestra Señora de Bellpuig de Artá.

Elisenda, casada con Guillermo Oliver y heredera, de su padre Lorenzo de Pardines, junto con otros propietarios y convecinos de su predio, al construirse, en estas fechas, una nueva iglesia más próxima al núcleo de población que va formándose, donde sería un día la villa de San Lorenzo, todos éstos con Elisenda, se niegan a abonar la tasa que se les ha impuesto para la construcción de una nueva iglesia, valiéndose de la excusa de querer continuar usando la que desde antiguo tienen, la de Son Vives, la que mostramos en el adjunto grabado, y cuya situación pronto vamos a fijar.

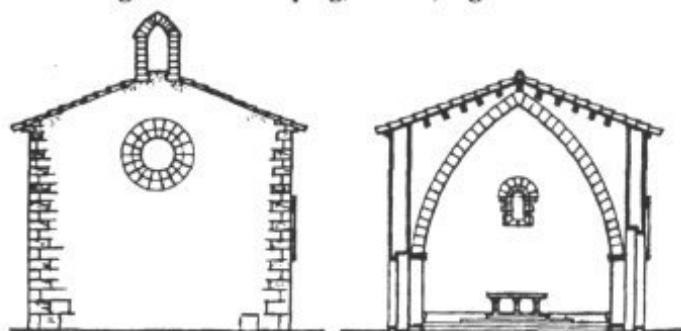
Su planta es rectangular, dividida en cuatro tramos por tres arcos apuntados, de sillería, que arrancan casi del mismo

suelo. Sobre estos arcos se apoyaba el envigado y tabazón de madera. Tiene 18 metros de largo y 7 de ancho. Su altura está dividida, ahora, por un piso, y su planta y piso, por los tabiques precisos para destinarla, en un tiempo, a usos profanos, al convertirla en casa de vivienda. Se ve indicada una puerta, abierta en el segundo tramo. No aparece ningún adorno en sus arcos ni en su puerta de entrada, como los tienen la puerta y capiteles

de su semejante, la de Bellpuig.

Plànol general de Bellpuig, a Artá, segons Jeroni Juan

Corroboro esto el encontrar unas relaciones entre los premonstratenses de este Priorato, con dicho Pedro de Pardines, que hallamos presente entre los prohombres que asisten al convenio que con toda solemnidad celebran los dichos frailes, día 9 de mayo de 1244, con los hermanos Banyeres y su madre: también la figura de Nuestra Señora de Bellver, «La Mare de Deu Trobada». Tan semejante a las figuras que, traídas por los premonstratenses de Artá, fueron veneradas en sus iglesias; y también puede corroborarlo, el encontrar que, en 1399, la propietaria de Son Vives,

Sant Llorens en la porción de D. Nuño Sans

El territorio de la actual villa de Sant Llorens des Cardessar, al hacer el reparto de la isla conquistada entre el rey y los magnates que le ayudaron, fue asignado a Dn. Nuño Sans, junto con los terrenos que pertenecían al término de Manacor, Felanitx, etc.

En cambio, como hemos visto, todo el territorio de Artá, con Capdepera y Son

Servera, igual que el de Petra, que lindaba con el de Artá, por la costa de la bahía de Alcudia y otros, fueron asignados al Rey. Por este motivo, las alquerías del término de Manacor y Sant Llorens, no figuran en la escritura de 1º de Julio de 1232, llamada del «Reparto», como figuran en ella las de Artá y las de Petra, las cuales pertenecieron a la porción que el rey repartió entre los que correspondieron a su invitación de tomar parte en la empresa conquistadora.

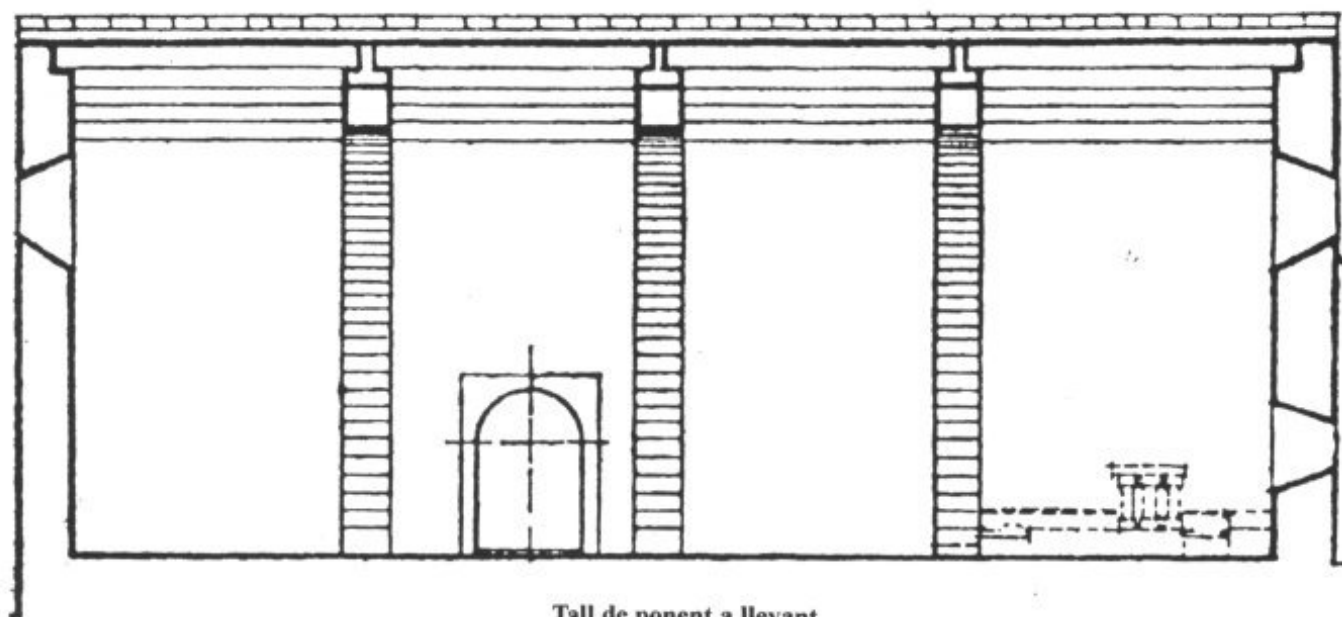
Dn. Nuño, tal como hizo el Rey y los otros Magnates, repartió también entre los suyos su porción, las alquerías que le correspondieron, porción de 1.874 caballerías, la más importante después de la del Rey. Dn. Nuño, al morir, en 1241, nombró su heredero al mismo Rey, que vió así acrecentada en mucho su porción por las tierras de la villa de Sant Llorens y Manacor. Por esto el Rey siguió repartiendo los territorios de Sant Llorens que Dn. Nuño al morir no había aún repartido y todos los que le devolvían, lo cual iba repartiendo, valiéndose de los mismos señores que repartían los territorios de su porción, de ordinario, mediante los Bailes del Reino de la Ciudad.

Eran muy cuidadosos los notarios y escritores, al extender sus documentos, títulos de propiedad, de hacer constar la porción a que pertenecían los terrenos de que en tales documentos se tratase. Eran los puntos de referencia, como ahora lo son los nombres de las villas, que no había entonces como ahora. Aun después de muerto D. Nuño, por ejemplo, se le nombraba, al mencionar algún terreno que había sido antes de su porción, haciendo constar que tal propiedad antes fue de él, aunque -se decía- ahora es del Rey, que la había heredado.

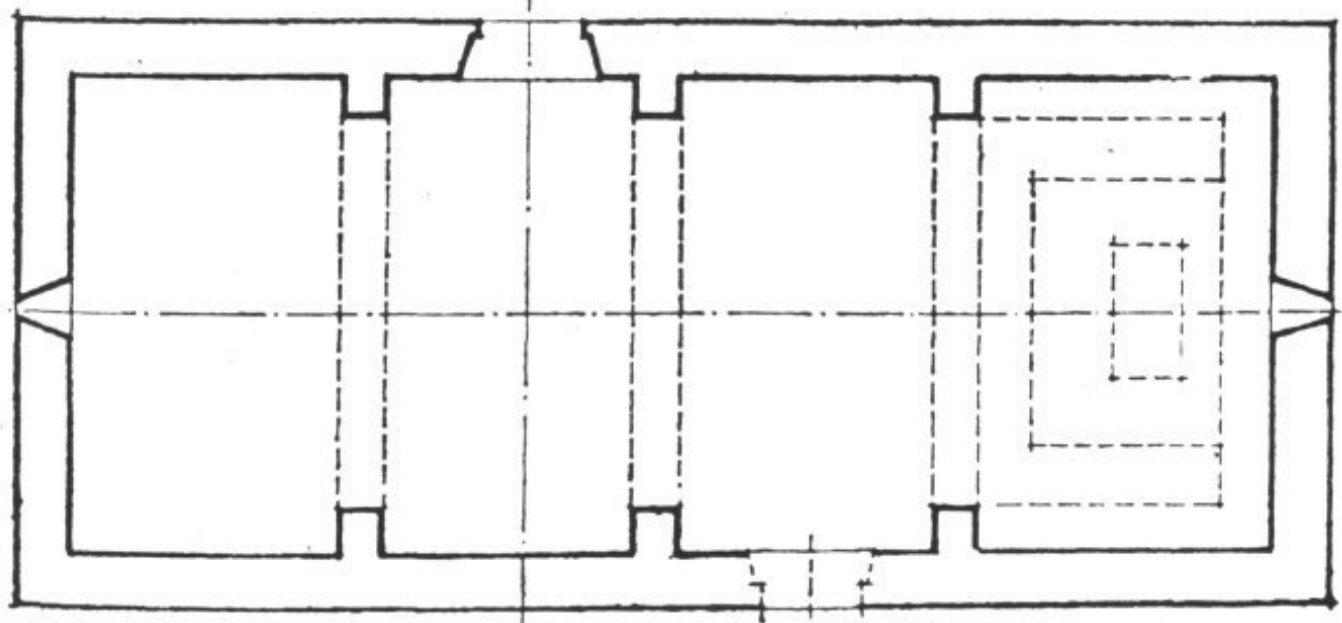
Origen de la villa de San Lorenzo

Los nombres de todos los pueblos de Mallorca son ordinariamente los nombres de alquerías muy principales, en que tenían los moros dividida la propiedad de nuestra isla, en las que los Magnates constituyeron muchas veces lo que llamaron una caballería.

Mas, en el caso de Sant Llorens, pasa algo singular que vamos a referir. Por constar en la dicha escritura del Reparto, que hizo el Rey, estando presente el infante

Tall de ponent a llevant

Església de Ntra. Sra. Santa Maria de Bellver

de Portugal, nombrado ya Señor de Mallorca, solamente los nombres árabes de las alquerías de la porción real, no es extraño que nos falten muchos nombres de las que figuraban en las porciones de D. Nuño y demás Magnates.

Sin embargo en el Códice Catalán de la nombrada escritura que se guarda en el Archivo Histórico de Mallorca, figura en la página 24v. la siguiente nota:

«Memorial de tots los cristians e Caballers, los quals foren en la presó (la toma) de la Ciutat de Mallorca: A. de Belvesin, 22 Caballerías.

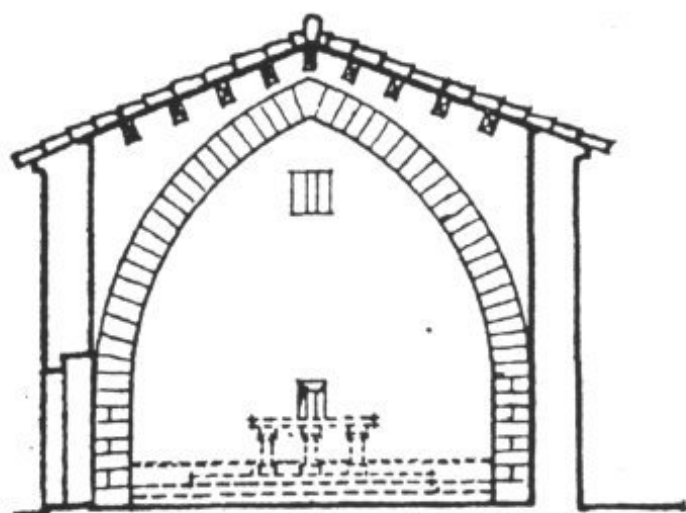
En R. Bomet, 12 id. e miya.

En Jacme de Cervera, 32 Caballerías».

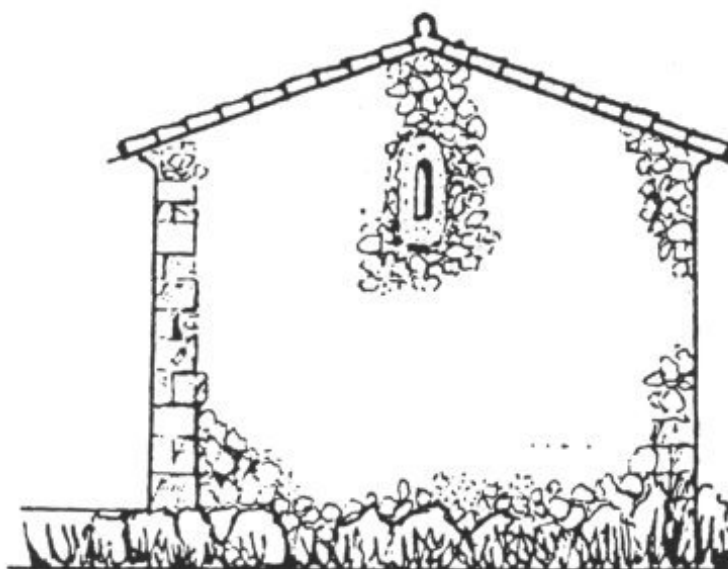
Estos nombrados Caballeros, A. de Bellvesin y Jaime de Cervera, ambos de la provincia de Lérida, son los pobladores que ocuparon extensos territorios de lo que constituye el término de las villas de Sant Llorens y de Son Servera. Habían venido a la conquista de Mallorca y, en premio de su cooperación en la toma de la Ciudad, recibieron las dichas pequeñas caballerías: (véase sobre éstas, "Artá en el s. XIII, pág. 41", 22 Bellvesin en la porción de D. Nuño Sans y 32 Jaime Cervera de la porción del

Rey. Fue tal la importancia de su actuación dentro o sobre dichos territorios que merecieron que éstos quedaran designados con sus nombres: Bellver y Son Servera.

De esta manera, el actual término de San Lorenzo tomó el nombre de Bellver. Desde el mismo siglo trece así fue designado. En la Bula de Inocencio IV, del año 1248, en la cual el Papa estableció el número de parroquias en que se dividiría la nueva Diócesis de la isla recién conquistada, se ordena que, una de las 32 que se constituyen, será la que se llamará de "Santa María de Bellver". Con este nombre

Tall de tramuntana a migjorn

Façana del ponent

de Bellver siguió llamándose el término de San Lorenzo durante varios siglos.

Con el nombre de Santa María de Bellver, en efecto, empezó a funcionar esta parroquia como una de las demás de la isla. Tenemos noticia de que su rector, un clérigo llamado Juan, la regía en 1278; faltando en su demarcación un notario, él como Rector, recibía el testamento de Guillermo de Fosas, actuando como testigo Bernardo de Rubí de Manacor. Sería dicho testador persona importante de la región y ordenaba ser enterrado en la iglesia de la parroquia de Bellver; que fuera su heredero su hijo, sustituido por su hija Guillerma, a la cual legaba 400 sueldos. Ordenaba buen número de legados; a su Rector cinco sueldos, doce dineros a cada uno de los altares de su parroquia quince sueldos a la obra de la Seo, 20 sueldos a los pobres, 5 a los franciscanos y a los dominicos, 5 a las monjas de Santa Clara, 11 dineros a las de Santa Margarita y doce a cada uno de los Hospitales de Mallorca. Acaba su testamento haciendo legados a unos individuos llamados Moya, a cuatro sobrinos suyos, a su hermana, a sus albaceas y al testigo arriba nombrado. A su esposa le deja 50 sueldos sobre su dote. A su Rector Juan de Burdills le encarga un número de misas por las almas de sus padres y por los difuntos, a juicio del mismo Rector de su parroquia y de sus albaceas. (A.H.M.-Civ. et P. F. 351)

Mas, no sólo en lo eclesiástico tuvo San Lorenzo, como Parroquia, personalidad propia, separada de Manacor y de Ar-

tá, desde un principio, sino también en algún aspecto civil. En 1253, día 26 de mayo, Bernardo de Tornamira, Gobernador del Reino y Lugarteniente del Rey, encarga a Salvador de Bellver recoger y cobrar todos los derechos del Rey, impuestos y tributos que tenía dentro del término de Bellver sobre el vino, el cáñamo y el lino por la cantidad de doce libras, a la vez que encargaba a Gerardo Day el recoger los mismos derechos del término vecino de Manacor, por el precio de diez libras reales de Valencia y los del vecino Artá, a Vidal Segauro, por diez libras menos quince sueldos.

Sin embargo no llegó a constituirse, a pesar de seguir siendo Parroquia con el nombre de Bellver, en un municipio o villa, como universidad independiente y con Baile propio, durante todo el siglo trece, ni consta tampoco en la ordenación de nuevas villas instituidas por D. Jaime II en 1300. Antes bien, en 1267, ya se fijan los derechos del Rey sobre el trigo, juntos los de Manacor y los de Bellver, en 1503 cuarteras de «Mestai» y en 1280, también juntos lo de sobre el vino, en 17 libras.

Subsiste no obstante y subsistió mucho tiempo el nombre de Bellver, en latín de "pulchro visu", que se aplica, no a la posesión que aún lleva el nombre, de Bellver, sino a todo el término de Sant Llorens y a su parroquia. Ante todo, veamos.

La situación de la iglesia de Bellver

Al instituirse la parroquia de Santa

Maria de Bellver en 1248 por el Papa Inocencio IV, era necesario que hubiera con esta advocación una iglesia. Como hemos visto, la había ya en 1278, y en ella quería ser enterrado Guillermo de Fosas. Tal vez la había desde hacía mucho tiempo, durante la dominación islamita diremos más adelante, para los mozárabes, hijos de los cristianos que sostuvieron una Basílica, riquísima, como la que conocemos por los restos en los campos vecinos de Son Peretó.

Podemos situar esta iglesia, por los documentos que hemos hallado, cerca del mismo lugar que ocupa la actual iglesia de Sant Llorens. Se había creído por muchos que el nombre de Bellver obliga a buscar una iglesia, cerca de las casas del actual predio de Bellver. Mas no es así. El nombre de Bellver se impuso, como dijimos, para designar el territorio de Sant Llorens y lo hallamos en los documentos que a él se refieren durante muchos años. Pero el nombre de Bellver no es tan antiguo como el de Sant Llorens. Pues sabemos que antes de 1287, Pedro Carrió, cuyo nombre nos recuerda el lugar actual de Son Carrió, o de San Miguel, poseía una extensa alquería, recibida de Arnaldo Font, Baile real de Mallorca, encargado por el rey del reparto o establecimiento de la porción de D. Nuño Sans.

Fijémonos en los nombres de las alquerías que vamos a nombrar. Ellas nos fijarán la situación de la antigua iglesia de San Lorenzo o de la iglesia de Santa María de Bellver.

Dos de los hijos, herederos de dicho Pedro Carrió, Geraldo y Bernardo Carrió habían comprado, antes de 1287, una alquería cercana de la suya, llamada Boraba (Son Barbot) a Barcelona, casada amb Romeo Blanquer (Sa Blanquera) y heredera de su hermano Miguel Berga (Son Berga). La alquería comprada lindaba con cierto "rafal en el cual estaba edificada", dice el documento, la iglesia de Santa María de Bellver.

Mientras tanto, el nombrado Pedro Carrió había trasladado su residencia a Artá. Geraldo también residía ya en Artá con su padre, e intentando trasladarse allí definitivamente, día 12 de octubre de 1287 vendió a Romeo Blanquer la mitad de la alquería de Boraba que con su hermano

Bernardo habían comprado a Barcelona. Al mismo le vende también el rafal que por testamento había recibido de su hermano Guillermo, "in quo Ecclesia Sanctae Mariae de Bellver sita et edificata est": dentro del cual estaba edificada la iglesia de Santa María de Bellver. Este rafal Guillermo lo había comprado a Bernardo Valentí, obrero (sic) del Monasterio de San Francisco de la Ciudad, y lindaba con la mitad de Boraba que le vendía y con el honor que fue de Vidal Binimelis (Son Binimelis). Además le vendía un molino, que dicho hermano también le dejó por su testamento, con un trozo de tierra que Guillermo había comprado a Bernardo de Pardines y a su esposa Saura (propietarios del hoy llamado son Vives. Este molino

estaba dentro del nombrado rafal de la iglesia (A.R.I.P. -pergamino n.º 36). Geraldo, después de hechas estas ventas en 1291, adquiría de L. Cortal, la alquería de Benigomila (Son Jaumell).

Con los minuciosos detalles que nos da el anterior pergamino no hay duda que podemos situar certeramente la primera iglesia parroquial de Bellver donde ya dijimos, o sea, cerca del mismo lugar que ocupa la actual iglesia. Resulta también que el mismo nombre de la parroquia se aplicó a todo el territorio que constituye el término actual de San Lorenzo. Lo determinó la Caballería de Bellver, además de la Parroquia nombrada.

Llorenç Llúteres

Tal dia com avui

ARA FA 105 ANYS

* Que es va constituir el primer Ajuntament de Sant Llorenç, després d'haver-se segregat definitivament de Manacor.

* Que es va nomenar el primer jutge municipal: Gabriel Riera Jaume.

ARA FA 40 ANYS

* Que es va inaugurar el camp de futbol, donat per Jaume Llinàs, *Es Molleret*. S'hi podia practicar futbol, ciclisme i patinatge. En Sebastià Lluill, *El Sansón del siglo XX*, hi va fer una demostració de la seva força.

ARA FA 15 ANYS

* Que s'amplià el camp de futbol amb l'eliminació de les peraltes.

ARA FA 5 ANYS

* Que celebrarem el Centenari.

* Que Margalida Fullana guanyà el campionat d'Espanya de *tàndem* femení per carretera.

* Que el nostre col.laborador Jaume Galmés guanyà el premi *Salvador Espriu*, per a poemes menors de 25 anys.

Josep Cortès

Santa Maria de Bellver

Amb l'assistència de representants de diverses entitats ciutadanes -polítiques, socials i religioses-, va tenir lloc, el dia 15 de juliol, una reunió per tractar del 750è aniversari del reconeixement de l'església de Santa Maria de Bellver, a celebrar per la primavera de l'any que ve. La convocatòria havia estat feta de manera conjunta per la Parròquia i l'Ajuntament i es va dur a terme a la rectoria de Sant Llorenç.

Després d'unes breus explicacions del batle i el rector sobre les darreres converses mantingudes amb els propietaris de Son Vives, els assistents anaren exposant els seus punts de vista al respecte, que poc més o manco es poden resumir així:

En vista que l'Ajuntament, en el plenari de dia 5 de juny, havia sol·licitat al CIM la declaració de Bé d'Interès Cultural, calia esperar que el Consell emetés el seu informe per saber si declarava BIC l'església, la torre de defensa o totes les cases de la possessió. Després, i una vegada aclarides les intencions dels propietaris, ja es veuria quin camí calia prendre l'Ajuntament.

També es parlà de la conveniència que la gent de tot el terme municipal fos

conscient de la importància de l'església, com a aglutinadora dels primers pobladors després de la Conquesta, i en aquest sentit es considerarà indispensable que, cadascú dins els seu rotlo, proposàs, en una propera reunió, els actes que considerassin oportuns per difondre la condició i característiques del monument.

Com a tasca conjunta hi va haver unanimitat en considerar que la persona més idònia per coordinar una possible publicació sobre l'església era n'Antoni Riera Melis, amb qui es tendrà una entrevista durant les vacances d'estiu. Per la seva banda, el rector informà que per les festes de Sant Llorenç en Pere Llabrés faria un sermó al.lusiu a Santa Maria de Bellver.

Consider molt positiu que es tinguin en compte les institucions i associacions locals per tractar aquest tema, i per això crec que hi havien d'haver assistit, a més de dos partits polítics absents -el PP i el PSM- i algunes altres associacions, els representants de les institucions que marcaran el nostre futur: l'escola i l'APA de Sant Llorenç. No sé si els va arribar la convocatòria, però crec que hi havien d'esser.

Josep Cortès

CERTAMEN DE FOTOGRAFIA

La llorencina Maria Santandreu fou seleccionada pel certamen ART JOVE d'enguany, que se celebrava a la ciutat de Palma. Na Maria va presentar tres fotografies, entre elles una de la teulera de Sant Llorenç, que varen estar exposades al Casal Balaguer. Després d'aquesta selecció les seves fotografies visitaran altres indrets de la nostra illa, i també seran publicades en el llibre que cada any s'edita amb els seleccionats per aquest certamen, ja sigui música, pintura, escultura, fotografia... L'obra de Na Maria també té la possibilitat d'anar a Madrid i guanyar un premi en metàl·lic si torna esser seleccionada en una propera triadella.

MOSTRA INTERNACIONAL

El dia vint-i-cinc de juliol, ens visitaren dos dels grups que enguany participaren a la XVII Mostra Internacional folklòrica que se celebra a Sóller. El grup ètnic de Tuaregs del Sahara-Algèria i el Gruppo folk Santa Lulla d'Orune-Sardenya ens mostraren els seus vestits, la seva música, el seu ball, els seus costums...

La vetlada acabà amb ball de bot animat pel grup Tramudança. L'Ajuntament de Sant Llorenç va col·laborar amb el patrocini de la vetlada.

ESCOLETA D'ESTIU

Els nostres nins s'ho han passat de lo més bé aquest mes de juliol a l'escoleta d'estiu, que com cada any organitza l'Ajuntament, amb un planter de monitors engrescats a fer feina.

Es dugueren a terme diversos tallers, com per exemple el d'animació, ceràmica, anglès, pintura, informàtica... i tots els divendres, apa d'excursió!

El mes acabà amb una gran festa a la casa de cultura, on nins, pares i monitors disfrutaren i ja pensaven en tornar-hi l'any que ve.

CINEMA A LA FRESCA

Durant tot els mes de juliol, a la piscina municipal s'han duit a terme unes quantes sessions de cinema a la fresca. Hem de dir, però, que no hi ha hagut molta participació. Als llorencins ens costa molt moure'ns, però la intenció era bona i esperam que l'any que ve la gent s'animi un poc més. Ànim.

UN CRIT A LA SOLIDARITAT

Quaranta-vuit hores de termini pel xantatge: es posava en joc la vida d'un home. El tracte era aquest: si en 48 hores els presos d'ETA que compleixen condemna a distintes presons de l'estat no tornaven a presons del País Basc, Miguel Angel Blanco Garrido, un home jove militant del PP, regidor de l'Ajuntament d'Ermua, seria assassinat.

El govern central no cedí al xantatge i el poble sortí al carrer, omplint places en manifestacions multitudinàries i dient BASTA.

Acabat el termini, a les 16 h. del dissabte 12 de juliol, Miguel Angel va esser trobat fermat a un arbre amb 2 trets de bala al cap; més tard moriria a l'hospital.

Tot el poble espanyol es mobilitzà amb accions de protesta i de dol: lla-

ços negres es veien en moltes de façanes i en moltes solapes. Sant Llorenç no es mantingué aliè d'aquestes mostres de dol i al balcó de l'Ajuntament les banderes amb un crespó negre onejaven a mitja asta. El dilluns dia 14, convocat per l'Ajuntament, el poble assistí a la plaça de l'Ajuntament on el batle va llegir un comunicat i es varen guardar dos minuts de silenci. S'ha de dir que la resposta popular va esser massiva. Així mateix els propietaris, empleats... de la zona costanera també van voler manifestar el seu rebuig al terrorisme i aquest mateix dia, a les 12 del mitgja, feren una tancada de deu minuts als seus comercis i sortiren tots al carrer mostrant-se solidaris amb les víctimes del terrorisme.

Un altre acte significatiu fou que les campanes de la nostra església tocaren puntuals a les quatre del capvespre, una setmana després de la mort de Miguel Angel, unint-se a les de tot l'estat en l'últim senyal de dol.

Aquest desagradable fet ens ha ajudat a unir-nos, a saber que som molt forts davant la brutor de la societat, a saber que no acceptarem mai suborns ni xantatges d'uns covards que s'amaguen darrera la caputxa per convertir-se en abanderats d'un poble, poble que els ha donat l'esquena i els rebutja. Mai per

mai consentirem que s'avantposi la vida humana a les idees. Siguis on siguis, estam amb tu.

TORNEJOS D'ESTIU

En aquest mes d'estiu que és el juliol, cada any al polisportiu es realitzen uns tornejos de futbol i de 3 x 3 de bàsquet entre diferents equips del poble i d'externs. Aquests tornejos comencen a les 20 h. i acaben devers les 23 h., cada dia i de dilluns a divendres, i les finals es juguen durant les festes patronals.

Enguany no ha estat cap excepció i encara que hi ha hagut alguna desgràcia (qualque cama rompuda i qualque cop) aquests partits són de lo més emocionants, ja que són molts els llorençins que hi participen i de totes les edats.

POLÍTICA

A mitjan mes de juliol el PSM va convocar diferents representats de les candidatures independents de Mallorca. Aquest acte és dugué a terme a Binisalen.

L'objectiu era posar en comú la possibilitat d'unir esforços en els municipis on aquestes candidatures independents hi tenen representació. Per tant el nostre batle, Mateu Puigrós, assistí a aquest acte on també hi havia representats de Petra, Sineu, Felanitx, Banyalbufar... Parlaren de les tasques municipals i explicaren les seves experiències com a candidatures independents.

SOPAR DE BÀSQUET

Dia 4 de juliol va tenir lloc al restaurant "Son Barbot" el sopar de fi de temporada 96-97 de bàsquet.

Per sopar hi va haver un *buffet* molt bo, al qual, segons els comentaris de la gent, hi acudiren unes 200 persones. En acabar hi va haver ball i unes rifes, amb regals molt variats: quadres,

viatges, objectes de decoració, etc. donats per diferents entitats i particulars. També el club va obsequiar amb uns regals a tots els jugadors i els seus respectius entrenadors.

MARGALIDA FULLANA

El dia 20 de juliol la nostra corredora de *mountain bike*, es proclamà clarament campiona d'Espanya, a la cursa que tengué lloc a La Molina, als pirineus catalans.

Segons la premsa diària na Margalida Fullana, que actualment està patrocinada per Liberto Megamo, ha pujat molt en el *ranking* mundial i tres equips professionals americans estant intentant fitxar-la. Ella, però no prendrà cap decisió fins que hagi acabat la temporada.

Tan bon punt hagué aconseguit aquest triomf, na Margalida partí cap a Dinamarca per disputar el Campionat d'Europa en la seva especialitat.

Enhorabona.

ESTACIÓ

Seguint l'exemple d'altres pobles, pareix ésser que a la fi es donarà una utilitat a l'estació del tren i s'aturarà el lent però constant procés de deteriorament de l'edifici.

De moment s'han fet nets els exteriors, hi han duit grava i ho han aplanat, a fi que hi puguin dur a terme algu-

na activitat per les festes de Sant Llorenç d'enguany. Més envant tenen previst ubicar-hi una espècie de restaurant/botiga on s'hi puguin menjar -i també comprar- productes mallorquins.

Facin el que facin, l'important és que conservin l'edifici i que tengui una utilitat pública.

VOX POPULI

Volem obrir una nova secció per veure si qualcú ens escoltarà, ja sigui Déu i tots els sants o el nostre Ajuntament. En aquesta secció reflectirem mots dels problemes que trobam a tot el terme municipal.

Aquest mes començarem per Cala Millor. Ja sabem que de la platja se'n cuida una concessionària, però no podria fer una mica de pressió el nostre Ajuntament? La platja no està d'allò més bé quant a netat, i això que té bandera blava.

Dels carrers també se'n cuida aquesta mateixa concessionària i si no fos que cada particular escombra la brutor faria por. A molts de llocs que ningú escombra la brutor fa caramull i si fa vent... ja no em parlem: per tot volen papers i fulles, i si plou tapen els desaiguaments i es formen un bassots que... pareix un riu.

Per poder aconseguir la bandera blava s'han hagut d'instal·lar uns banys devora la platja. A veure si aquests banys si no seran un nucli de brutor i virus. Ja se sap qui els farà nets? I on aniran els residus?

Després volíem fer avinent a l'Ajuntament o a qui pertoqui que convendria que dotassin la zona costanera de més contenidors de vidre, perquè el turisme que ens visita pareix que està conscienciat amb els problemes ecològics. A més, amb la quantitat d'hotels, bars, serveis... es podria fer un bon pensament.

J.Domenge, M.Febrrer, F.Fullana,
N.Jaume, F.Ramon i D.Sánchez

Cala Millor: deu anys amb la bandera blava

Han passat ja deu anys d'ençà que es concedís, per primera vegada, la Bandera Blava de la Comunitat Europea a la Badia de Cala Millor. Deu anys consecutius en què Cala Millor ha estat objecte d'aquesta distinció, una distinció que cada any concedeix la Unió Europea a totes aquelles platges i ports del seu àmbit que es distingeixen per la seva seguretat, salubritat i serveis que cada platja o port ofereix als usuaris que l'escullen per gaudir de les seves vacances. La bandera Blava és, idò, la millor targeta de presentació que es pot donar a una platja dintre del mercat de l'oci vacacional europeu.

Record aquella primera vegada, allà per l'any 1986, quan preparava el primer

expedient per sol·licitar aquesta distinció a Brusel·les per la platja de Cala Millor; era una acció que tenia un sentit promocional important per a la nostra zona costanera. Una acció en la què volíem mostrar als nostres visitants que a més de sol i platja també hi havia tota una sèrie de serveis i controls sanitaris que feien que el gaudir d'aquest sol i d'aquesta platja es feia amb la major seguretat. Record que - com a responsable que aleshores era de la Delegació de Turisme de l'Ajuntament - quasi ningú donava importància al treball que estàvem fent de cara a obtenir aquest important reconeixement, ja que era la primera vegada que la Comunitat Europea havia fet aquesta convocatòria i molta de gent desconeixia -i desconeix encara- molts d'aspectes que conformen el treball de la Unió Europea. Però així i tot vàrem preparar l'expedient amb il·lusió, sí, però amb un cert temor de què la nostra zona no fos mereixedora, a judici dels experts de Brusel·les, de la distinció de la Bandera Blava per la nostra platja, ja que les seves

exigències eren molt altes. Sorpresa, idò, va ésser la obtenció de la primera Bandera Blava, una agradable sorpresa naturalment. En aquesta primera convocatòria tan sols unes poques platges de Mallorca i algun port obten-gueren aquesta distinció.

Avui, deu anys després, Cala Millor segueix essent platja de Bandera Blava i això ens ha de omplir d'orgull, però no d'un orgull que ens faci pensar que ja ho hem aconseguit tot, sinó d'un orgull que ens impulsi a seguir treballant cada dia més, millorant les infraestructures, augmentant els nivells de seguretat, creant nous serveis perquè els nostres visitants es trobin cada vegada millor entre nosaltres i perquè Cala Millor segueixi estant dintre aquest grup de platges privilegiades que cada any són distingides amb la Bandera Blava, senyal inequívoca d'un treball ben fet que mira cap al futur. Enhorabona idò a Cala Millor per aquests deu anys de Bandera Blava, deu anys d'estar entre les millors platges del país.

Ignasi Umbert i Roig

Els nins de Sant Llorenç participen al trofeu de judo de Portocristo

Amb motiu de les festes del Carme, el club Dojo Muratore va organitzar una competició de Judo tècnic al passeig de la Sirena de Portocristo, que completa la temporada pel que fa a les competicions d'aquesta modalitat.

La participació va ser d'uns vuitanta nins i nines de diversa condició, tant per categoria com per edat, però això no va ser un obstacle per a què treballassin cada un les seves tècniques amb harmonia i serietat, tal com havien entrenat. Els professors que puntuaren les tècniques feren una gran tasca, valorant cada participant segons les seves aptituds.

L'assistència de públic va ésser massiva, i seguiren la competició molt bé perquè els nins feien les tècniques molt clares i definides.

Els nins i nines que aprenen Judo a Sant Llorenç de la mà de José M. Rodríguez hi participaren amb molt d'èxit. Els clas-sificats són els que segueixen:

José Luis Zabala, Verónica Campins, Isabel Galmés, Josep Albert Perelló i Joan Castor

Medalles d'or: Sergi Miquel Andreu, Joana-Maria Oliver, Pere Antoni Gadea, Josep Albert Perelló.

Medalles de plata: Joana-Maria Oliver,

Joan Massanet.

Medalles de bronze: Bel Galmés, Josep Albert Perelló, Mateu Oliver, Joan Galmés Riera.

Lira d'Or

Juliol 1997

Coordina: **Jaume Galmés**

MIDDLETON

CHRISTOPHER

UN HUAPANGO PER A JUNIUS AVITUS

S'afegeix a les meves llàgrimes que absent i no tenint notícia del mal que l'amenaçava, m'he assabentat, al mateix temps, de la seva malaltia i de la seva mort, com si ni el temps no m'hagués estat atorgat d'avesar-me a la idea d'aquest dolor tan cruel.

Plini el Jove

Dibuix i traducció de **Pedro Galmés**

Christopher Middleton: Falcó transatlàntic; coneixedor de les quotidianes lleis de l'univers subtil. Poeta de peus ivarsosos.

Huapango: Dansa-cançó mexicana d'origen carib, on els passos de ball de la colla alternen el zapateado en un indret i el desplaçament en un salt no massa alt a un altre indret per tornar a talonejar. Junius Avitus: morí jove, just després d'esdevenir senador; un protegit de Plini el Jove, qui l'amà pel seu compromís, el seu treball esforçat i meticulós i la seva ànsia d'aprendre (Cartes, VIII, 23).

1

Deixant el nou Cafè Bangkok
Digerint la més blanca
Carn de pollastre amb espicis

Enganapastors sentit a dalt
En l'òrbita dels respiralls
De l'Avinguda del Congrés, aquest torrent bascós

El seu crit agut, escanyat
Soprano renec
Recorda Rossini

El gelat enllestit
Bum - com així a poc a poc em retur
Pipelleig de lluerna al crullat formigó

Cuiners, octets i pollastres
Com així m'atur de tot
Massa d'hora estaran farts de mi

Bum bum bum - descargolant-se l'escala d'argent
Passa d'hora
Dama misteriosa em penetrau.

2

Fitant la lluna un moix pensa
És un plat de llet

Fitant el moix la lluna
Vol omplir-lo de qualche manera

Tal vegada formatge i ratoli
Tremendament grim pant-hi

Ja veurem, el moix declara
El mateix mentre dic això d'ell

Vet aquí l'impuls: viure sense sebre com
La idea hi és: per a construir velats sistemes

Treure el llençol: queda cisellada
Pedra o un reial esport de l'inconscient

Un punt en el temps - braços cerquen l'abraç
Amb calor mes sense fita, diuen Vine aquí

És agradable la teva loció d'afaitar, a risc
de les conseqüències
Indistint, a defora, encara , rugeix el trànsit

Ocioses les petxines desfan les seves formes ressonants
Argent a la lluna la pell de guineu crepita

I fugaç cristall xiula oblidós passat el pont
El seu malabarista, mans a l'esquena, distret

Un punt en el temps fraccionat en infinitament petites
Sensibles fibres podria reprendre demà

L'existència com un heroi, peix gargotat: existesc
Com tothom, pendent de la rima o l'impacte

Manobres del canvi, d'una crisi que refredi el sol
Suposa encara la copinya, suposa la idea

Sense atributs creant només per desatendre
Singulars fàbules que inventen el moix

Incontenible teranyina, fremint amb què?
Qualsevol deliri fa ossos, no fa res el que la tendresa

Et vol fer dir, en mi el teu argot s'ha perdut
Pots invocar la ira, la clemència o les dues

Em pots escudar amb la ignorància
Enrabiart-te per l'amor amb què et vull sacsejar

I tan apte, solant-se sota el baobab, el lleopard
Un capell dervitx completa el cuiner que toca les culleres

3

Gires a mà dreta
al segon senyal, tot d'una, a l'encreuada
d'un pont i una copinya
continua a l'esquerra del cuiner
i tot dret al romboide de la distracció

Hi trobaràs una ala
i una pujada en tirabuixó
al segon pont. No oblidis l'ou,
ben marcat, ja ho saps
i els llums es difonen, guaita, abans del capavall tot just

Hi ha un camp de vaques,
el deixes a mà esquerra, observa
el piló, com una nua
espina de bacora, si t'atures
sentiràs el vent bramular-hi al dedins, potser no el sentis

Més tard, a l'entreforc a l'esquerra
segueix el revolt. Ensumaràs fusta cremada
si vas bé. Retura't
a l'Escala de Seda, circumda
la Llacuna del Moix, aleshores reula i dorm una estona

La passejada és òbvia, tot seguit;
no pots perdre el camí.
S'aferraran teranyines a les teves sabates i cara,
les primeres no són tòxiques, vigila però
les purpúries, les més adhesives, destinen oblit

El Mal Major.
Ara tots els sons et mantindran
ben despert: el tafaneig, subtil, del fong,
els espetecs dels fraremecs,
Aviat els sintonitzaràs. Endavant fins a l'entreforc, aquí,

O allà, per la n vegada,
t'has de decidir -
esperar l'aurora, o fracassar -
coratge, balla amb el telescopi, les pinces,
la teva eina emplomallada, el mànec de fulles soltes -

Coratge, amb pas feixuc veuràs
la clariana en els arbres babaus.
Llavors (paraules inaudibles)
(més paraules inaudibles)
L'àgil vent ho va predir, bum, la mar oberta

Aquí tot et gira
l'esquena. Res
no et vigila. Ja és massa tard
per salvar la teva preciosa pell,
que escolta de l'altra manera, com si a una altra veu

El pes de la *matière*
els sentiments que t'hi lliguen,
les grans polsegueres, gemecs, els arbres ivarsosos
que s'enfonyen, es refan dins el clot
i en el clot (intrínsecs, et giren l'esquena -

O deu esser el Puig de la Mort?) moment suspès.
Deixa anar tot, contempla-ho,
mentre dura el moment forat.
No pensis que tot el temps hi bull dedins.
Ni acostis tant l'ull que el vent se t'endugui

Per la gràcia que desprèn, inesgotat
batec, de carnal
celístia una font, suposant la terra
i tu, si altra vegada, ull a ull amb un picafior,
pots figurar-te el temps així

4

Prest és una casta de mai a l'inrevés
Llevat que el llit de la frase fos negatiu
Prest moriràs just quan vols viure
Un crit de mai postula dispersió

Gira com una baldufa en innúmeres castes de temps
Configurades com en música o més bemoll
Com sotjant amb aquest somort impuls
La lletja història deixa un solc de llim

Un prest que ja podia ser passat futur
Temps emergent turmentant en la rosa
Saltant-se un eó si crema massa el sòl

L'Ah incandescent altra volta perviu
Prests que mai cantaren una nota, sinó que es gelaren
Minvant a les puntes de llengües oblidades

5

El meu airò volà blau bosc nocturn endins
El meu gorrió dins la pols perpendicular
El meu falcó, més que el meu canell, s'estima el cel
Què n'he de fer, misteriosa dama, d'aquest pensar
D'angles i nodes que no conec de res
No sé gaire de la fosca encara
No tem el bosc nocturn, ni la pols
I estim el cel no menys que el meu falcó
Menj amb un pessic de sal quan tenc talent
També escolt als racons cruixir les fustes
Com si algú les trepitjàs rera les ombres
Mes no acumul el temps en un patró
No calcul les coses ni bec llet blanca
Perquè les coses blanques m'estrafan
Un corn blanc a un cornaló bufa un minut
Un corn blanc a un racó quan cessa el cruix
Desplega una vista de portes de pedra i undosos cabells
A una vella ciutat on vaig topar-te un pic
I la ciutat a venir dista ferm del meu pensar
La generació del pensar dista ferm de la raó
En veure'm la faç de falcó ja no dubt

Hi ha cels
Hi ha pols
Hi ha pèrdues que enduram tan bé com podem
Hi ha un llibre vell de dimonis que llegiria
Un nou rostre a amar, que no trii
Una distracció de les coses i les ànsies
És torbador, per exemple, sebre això o allò
Que el coneixement no fèr, sinó l'experiència
I el teu viure, dama misteriosa, en la mort
És torbador mai no tastar desencís
Bombollar-te sempre la font de la joia
Entristir-se sense cap pensament de tristor
Torba sentir que estàs trist perquè vols
Tristesia el morro d'una arma apuntant a la vida
La garsa, el pardal, el falcó caient del cel
El to, d'una corda verge
La fluïdesa, ara, del vol
El curs de tot al teu antic desig
Torna a mi amb enteniment un altre dia

Trad. de **Pedro Galmés**

(Maig-Juny 1997. Barcelona, Madrid, Sant Llorenç)

Apèndix

Plini al seu Marcel·lí, salut

El dol gravíssim que he rebut de la mort de Juni Avitus, m'ha sostret, m'ha llevat, m'ha arrabassat totes les meves capacitats per a l'estudi, per a les meves cures, per als meus lleures.

Havia rebut a casa meua el laticlaví i jo l'havia ajudat amb el meu sufragi quan sol·licitava els càrrecs públics. Tanta d'amor i tant de respecte em duia, que m'havia escollit com a model dels seus costums, gairebé com a mestre. És un fet rar en els nostres adolescents. Car ¿quin d'ells es sotmet com a inferior a altri en edat o en autoritat? Tan bon punt comencen de viure, ja són assenyats, ja ho saben tot, a ningú no respecten, a ningú no imiten, i ells mateixos són llurs propis models.

Però no pas Avitus, el qual posava, assenyalamment, la seva prudència a considerar els altres més prudents que no ell, i la seva ciència a procurar instruir-se. En aquest punt, no li recava de consultar contínuament sobre els estudis o bé sobre els deures de la vida, i sempre en tornava millorat; i ho era, o bé pel que havia après, o bé pel seu mateix daler d'aprendre. Quin acatament testimonià a Servià, aquell baró escrupolosíssim; que quan aquest fou legat, l'altre, éssent tribú a les seves ordres, tant va comprendre el seu mèrit i tant en fou captivat, que el seguí, quan fou traslladat de la Germània a la Pannònia, no com a company d'armes, ans com a amic i imitador! Amb quina habilitat, amb quina modèstia va saber ésser als cònsols dels quals fou qüestor - car ho va ésser de molts- tan ben vist i agradable com útil! Amb

quina energia, amb quina vigilància cercà d'obtenir aquesta edilitat de què ha estat prematurament privat; la qual cosa exacerba el meu dolor. S'afiguren als meus ulls tanta de feina perduda, tants de precis infructuosos i el mateix càrrec de què era tan mereixedor. Tot torna a representar-se al meu esperit: el laticlaví rebut en la meua llar, els meus primers i els meus darrers sufragis, les seves converses, les seves consultes.

M'affligeix la seva mateixa joventut, m'affligeix la malaurança de la seva família. Tenia una mare de molta edat, una muller que havia esposat donzella feia un any, una filla que, poc abans, havia acollit en els seus braços. Un sol dia ha bastat per a convertir en malaurances tanta d'esperança, tant de goig. Designat suara per a l'edilitat, quan feia poc que era marit, quan feia poc que era pare, se n'ha anat deixant el seu càrrec intacte, una mare sense fills, una muller sense marit, una filla en la infantesa, la qual no coneixerà el seu avi ni el seu pare. S'afegeix a les meves llàgrimes que, absent i no tenint notícia del mal que l'amenaçava, m'he assabentat, al mateix temps, de la seva malaltia i de la seva mort, com si ni el temps no m'hagués estat atorgat d'avesar-me a la idea d'aquest dolor tan cruel. Tantes eren les meves angoixes en escriure't aquesta nova, que ella ha estat el sol tema de la meua lletra. Perquè el que és ara no m'és possible d'ocupar-me ni de parlar d'altra cosa. Estigues bo.

Reproduïm la traducció catalana de la FBM

El dia 14 de juliol, seguint l'exemple de gairebé tots els pobles d'Espanya, es va celebrar un ple extraordinari per expressar la solidaritat del nostre Ajuntament amb la família de Miguel Angel Blanco Garrido, el regidor d'Ermua assassinat per la banda terrorista ETA.

El ple es va dur a terme a la plaça de l'Ajuntament i hi assistiren devers 500 llorencins de totes les edats, que volgueren fer costat a l'acte i manifestar públicament el seu rebuig al terrorisme. Al balcó de l'Ajuntament hi col·locaren un gran llaç negre com a senyal de dol i un grup de joves va confeccionar una pancarta que presidia la manifestació.

A les deu en punt -un bon grapat de gent va arribar quan ja havien començat-, el batle va llegir el text que segueix:

L'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar és la màxima Institució Local Democràtica que representa a tots els ciutadans del Terme Municipal. Per això ens hem concentrat avui vespre amb tots vosaltres.

La Institució que nosaltres presidim vol unir-se amb les altres Institucions de tot l'Estat, ja siguin locals, autonòmiques, o estatals, i també amb totes les altres entitats ciutadanes, per manifestar el seu REBUIG per l'assassinat de Miquel Angel Blanco Garrido, regidor de l'Ajuntament d'Ermua, del País Basc.

Perquè aquest assassinat és un acte que els que pertanyem a la nostra societat democràtica no podem acceptar. No podem tolerar que en nom d'una, mal entesa «llibertat», uns pocs es dediquin a l'opressió i a la violència, pertorbant la convivència pacífica dels altres.

Igualment lamentam profundament l'assassinat de MIGUEL ANGEL BLANCO, ens solidaritzam i ens unim al profund dolor que en aquests moments pateixen, especialment, els seus familiars i els habitants del seu poble d'ERMUA.

Però no podem tampoc sucumbir al fàcil recurs de la venjança. Aquest sentiment d'impotència, de ràbia i d'indignació per aquest acte criminal que ha suposat l'assassinat calculat del ciutadà basc Miguel Angel Blanco Garrido, ens ha de fer més solidaris a tots els demòcrates per tal de poder donar una resposta unànime coherent a tots aquells que no creuen en la llibertat i que la seva obsessió, tan ideològica com pragmàtica, no és altra que rompre la convivència pacífica de tots els ciutadans.

Per això es proposa que el Ple d'aquest Ajuntament, fent-se ressò del clamor popular, adopti per unanimitat el següent

ACORD:

1.- L'Ajuntament de Sant Llorenç expressa la seva més enèrgica condemna pel segrest i assassinat de Miguel Angel Blanco Garrido per la banda terrorista ETA.

2.- L'Ajuntament de Sant Llorenç s'uneix al sentiment de dolor i impotència que passa en aquests moments difícils la família de Miguel Angel Blanco, expressant al mateix temps la seva solidaritat amb la Corporació Municipal, els ciutadans d'Ermua i tot el poble Basc.

3.- L'Ajuntament de Sant Llorenç manifesta el seu compromís amb la defensa dels valors democràtics, del

respecte per la vida humana, de la Llei i de l'Estat de Dret.

4.- L'Ajuntament de Sant Llorenç demana a les institucions democràtiques del País Basc i de l'Estat que acabïn amb el nefast fenomen del Terrorisme, utilitzant tots els recursos que la nostra Constitució permeti.

5.- L'Ajuntament de Sant Llorenç se segueix manifestant partidari del foment d'una societat democràtica on la llibertat, la justícia, la igualtat, la solidaritat i la convivència pacífica siguin els valors que prevalguin a la vida ciutadana.

6.- L'Ajuntament de Sant Llorenç, en nom del poble aquí present, vol expressar el seu suport a la societat basca en la lluita contra la violència i la intolerància, així com en el seu dret legítim a decidir un futur de PAU I LLIBERTAT.

Sant Llorenç des Cardassar, 14 de juliol de 1997.

Tot seguit es van guardar dos minuts de silenci després dels quals els assistents van esclafir en mamballetes. Una vegada acabat l'acte la gent va quedar una estona comentant el motiu de la concentració i també ressaltant el fet que a Sant Llorenç mai no s'havia reunit tanta gent per protestar per alguna cosa. Un grup de joves, asseguts al voltant de la pancarta, restaren alguns minuts cridant consignes contra la banda terrorista.

Josep Cortès

Demografia

NAIXEMENTS

El dia 21 de juny va néixer a Son Carrió en Sebastià Nicolau Morey, que és fill de n'Antoni i na Margalida. La nostra més cordial enhorabona.

DEFUNCIONS

El 22 de juny va morir a Cala Millor en Felix Edmunt Heisig, un alemany de 60 anys. Descansi en pau.

El dia 3 de juliol, a Sa Coma, va morir un altre teutó, en Kurt Adolf Schmidt Wolf, de 78 anys. Al Cel sia.

COMUNIONS

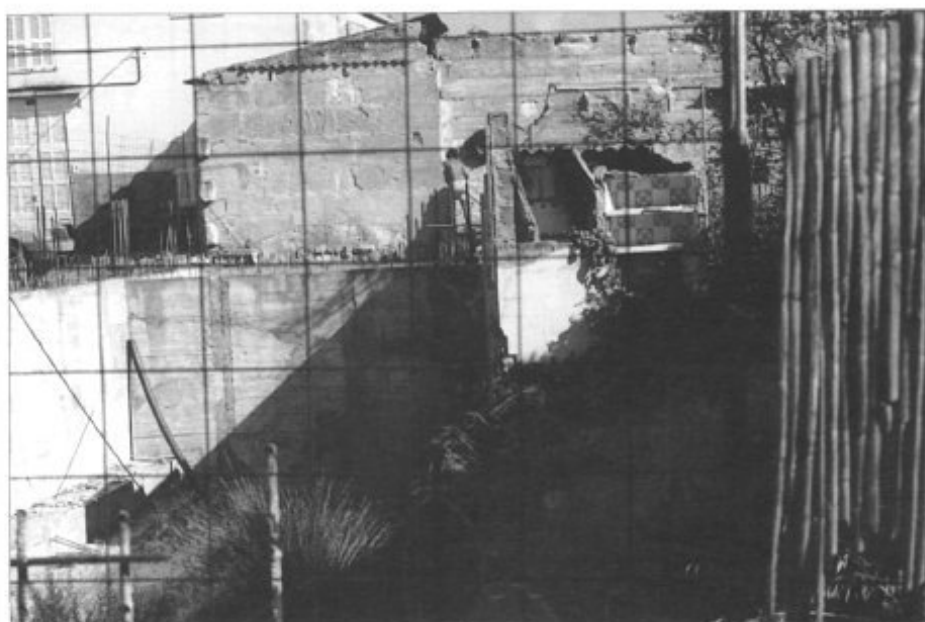

El dia 5 de juliol, sant Miquel dels Sants, patró dels aprenents de barber, va prendre la seva primera comunió en Mateu Massanet Galmés, aquest pollastrell que fa la mitja a la fotografia.

La nostra enhorabona als seus pares, padrins, germana i parents en general.

Isabel Nicolau i Aina Simonet

La plaça Nova

Després d'haver-se solucionat el problema que apuntàvem a l'editorial del mes passat, a darreries de juliol varen començar les obres de remodelació de la plaça Nova, més per poder dir que havien començat abans de les festes que per altra cosa, ja que pràcticament no hi ha temps per fer res.

Segons la gent, tenien previst començar tapant el clot, però per problemes burocràtics -o econòmics?- amb l'anterior propietari ho han hagut de deixar anar i s'han posat a la cotxeria del fons, on solia deixar el cotxe en Pedro Mauri.

I, parlant del clot, no sé si això comportaria problemes tècnics de difícil solució, però se senten molts de comentaris en el sentit que és una llàstima que no es pugui aprofitar una cosa que ja està feta. Per ventura seria massa acubat per fer-hi feina de manera habitual, però tal vegada podria servir de magatzem o arxiu, i potser no valdria gaire més cobrir-lo amb bigues i bovedilles que omplir-lo de pedres, escombres i terra.

Sigui com sigui, 7 anys, 6 mesos i 12 dies després d'haver-se esbucada la

casa de ca don Toni, una vegada superats els problemes burocràtics derivats de la mort del propietari, la seva dona i el seu fill; després d'arribar a un difícil acord econòmic amb en Miquel Domenge, que no sé si ja està liquidat del tot; després d'haver-se presentat quatre projectes i l'equip de govern s'hagi decidit per un d'ells de manera no gaire ortodoxa...; després de tot això, a la fi han començat les obres de la plaça Nova.

Esperem que quedi bé, que en Sion Mascaró no es torbi tant com a la costa de la Grava, a Montuiri, que la gent la utilitzi i que els quatre salvatges de sempre que darrerament l'han agafada amb la piscina municipal -i que tots coneixem-, la deixin tranquil·la.

Amèn.

Josep Cortès

Nota de la Redacció

Com ve essent habitual des de fa molts d'anys, el mes que ve no sortirà la revista per descans del personal. Si no hi ha res de nou ens tornarem veure a principis d'octubre.

Del programa de festes reproduïm aquest article del nostre col·laborador Xesc Umbert, qui ha rebut de l'Ajuntament uns nous aparells per estudiar millor la meteorologia local.

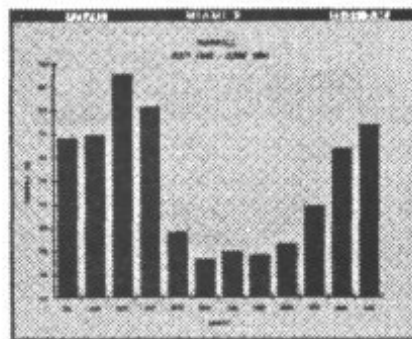
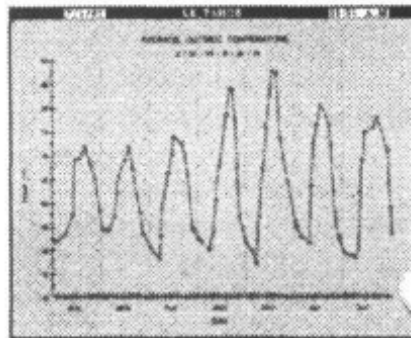
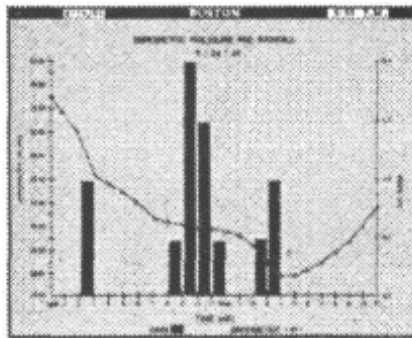
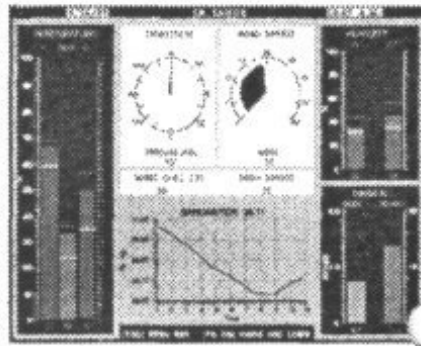
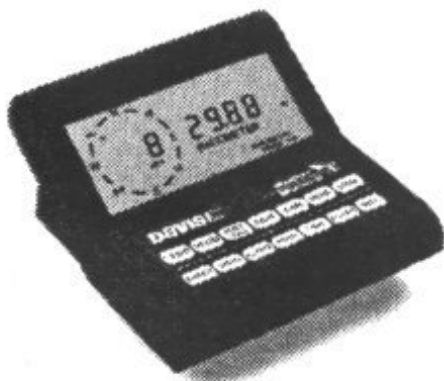
Una vegada més arribam a les festes de Sant Llorenç, envoltades d'un clima càlid i a vegades un poc xalocós, que per altra part és tan normal, perquè si no fos així no ens pareixerien les festes de Sant Llorenç.

Esperem que cap tempesta d'estiu no ens faci malbé les actuacions dels artistes que ompliran les nits de la festa.

I parlant del temps, vet aquí una mica d'història del que ha estat la meua afició. Des de molt jovenet ja em vaig començar a preocupar del perquè dels fenòmens meteorològics.

Les meves primeres col·laboracions, ara ha fet 25 anys, varen començar amb Flor de Card, quan només tenia un baròmetre, un termòmetre i un pannel. També tenia en aquell temps un pluviòmetre fet meu i un higròmetre de fabricació casolana.

Més endavant vaig passar a es- ser col·laborador del Centre Meteorològic de Palma i el Centre em dotà d'un pluviòmetre i un pluviògraf. Després, i per espai de dos anys i mig, vaig col·la-

borador en meteorologia.

Actualment les dades que poden esser interessants són enviades diàriament a Flor de Card (quan vaig començar hi escrivia dues retxes i ara una plana ja no em basta), a TV3, TV1 (Informatiu Balear), al Diari de Balears i al Centre de Palma.

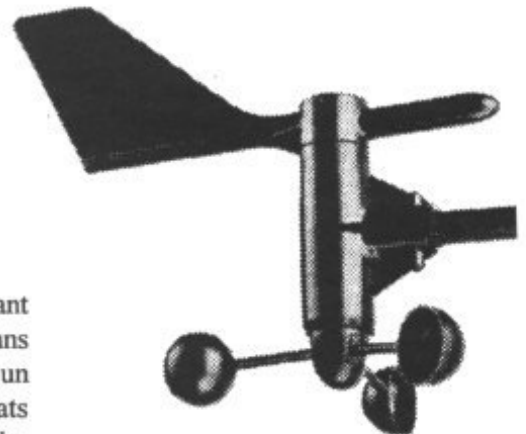
I així, d'aquesta manera, hem anat fent la història meteorològica del nostre entorn. Són 30 anys de registre de pluja i 11 de tots els altres fenòmens, la qual cosa ha donat a la nostra estació un grau de popularitat, fet que sempre ha estat recolzat pel nostre Ajuntament. Tant és així que ara, per aquestes festes, estrenarem un nou equip cedit per aquesta institució. Donarem el relleu als vells instruments, quedant ara en primera línia d'actualitat.

Aquest nou aparell, en el qual es troben tots els paràmetres meteorològics integrats en un sol aparell, és adaptable a un ordinador i al sistema modem de transmissió de dades a distància, ja no serà necessari pujar cada dia damunt el terrat per agafar els apunts. Tot es tindrà en un quadret amb pantalla digital sobre la taula de l'oficina.

Aquesta, és més o manco contada aviat, la història d'un aficionat al temps, al qual tots coneixeu.

Xesc Umbert

borar amb TV2 de Catalunya. Durant aquest temps l'Ajuntament adquirí uns termòmetres de precisió, una garita i un anemògraf, donant-me així possibilitats pera dur a terme la meua labor de col·la-

Els socorristes de la platja

No es tracta d'una sèrie de televisió, ni de lluir els *coscos danone*, ni de fer grans rescats espectaculars.

Els socorristes de Sant Llorenç l'únic que tenen en comparació amb els de la "tele" és el color de la seva indumentària.

No obstant, com diuen, la realitat sempre supera la ficció. Qui sap si mai Tele Manacor, Tele Nova o Canal 4 demanaran escriure un guió i la producció d'una nova sèrie a la mallorquina, ja que com sabem, el començament dels socorristes llorencins no té res a envejar als grans culebrons televisius.

Fundació del cos de socorristes (sinopsi)

Estiu de 1995: ocorre una tragèdia a la platja de Sa Coma: 5 morts alemanys. Crispació, irritació, inseguretat i mala imatge vers tot el món.

Era necessari restablir l'ordre donant una imatge de seguretat als turistes i aconseguir la bandera blava. El requisit indispensable era la fundació del cos de socorristes. A partir d'aquí comença la seva actuació.

Qui són els socorristes? (casting)

- Domingo Rosselló
- Sebastià Sancho
- Isabel Amores
- Joan Antoni Sastre
- Juan Carlos Rodríguez
- Juan León
- Oscar Izquierdo
- Mª Antònia Genovard
- Miquel Adrover
- Jaume Salas
- Andreu Pasqual
- Cristina Binimelis
- Antoni Cànoves

Qui diu què (protagonistes)

Na Cristina Binimelis i en Toni Cànoves són els responsables del grup de socorristes de la platja.

Els són qui fan la planificació dels horaris, els grups de feina, passen el part al final de la jornada, i en definitiva, s'encarreguen de la gestió de la cooperativa.

Un dia qualsevol de feina (posada en escena)

La temporada del '97 és de 5 mesos de durada, des del 24 de maig fins al 24 d'octubre. I aquest és el "planning" d'un dia normal de feina:

8:50 h. S'arriba a la base. Es mira la mar i es fa una anàlisi en funció de les ones, el vent, les corrents, les meduses i la netedat o brutor de l'aigua. Segons els resultats obtinguts es posa la bandera del color que pertoca:

Vermell: Perill

Groc: Prudència

Verd: Estat bo de la mar.

S'assignen les torres de vigilància per parelles als socorristes i cada hora es va canviant de torre per evitar la monotonia i la relaxació visual.

13:00 h. Es fan torns per anar a dinar amb grups de tres. Tenen una hora cada un per omplir la panxa i fer la suposada

digestió.

15:00 h. Es restaura la vigilància completa.

17:55 h. Es comença a arraconar tot el material.

18:05 h. S'abandona la platja. Els dos responsables passen el part i fan la revisió del material.

Si el volum de gent no ha baixat respecte a les hores anteriors no es deixa la platja fins més tard.

Material logístic (atrezzo)

- Banyadors, calçons curts, caçadores, coixins, gorres, vermells.
- Un tot terreny
- Una bicicleta
- Una moto aquàtica
- Dues torres de vigilància grosses i una de petita.

Zona d'actuació (escenaris i platós)

El cos de socorristes té la base al darrere de l'Oficina d'Informació Turística de Cala Millor. Allà hi ha la base de control i el seu punt de reunió. Però les escenes principals succeeixen a l'aire lliure, baix un sol esfereïdor sobre l'arena i vigilants la platja de Cala Millor i la mar.

Què fan els turistes? (extres)

Gent de totes les nacionalitats, predominant els alemanys; rossos, morenos i pelrotjos; de pell blanca, acabats d'arribar dels països del nord d'Europa; de pell negra, ja ben torrats pel sol i a punt de retornar al seu país d'origen; i de pell socarrada, vermells com una gamba, imprudents com ningú, escaldats i propensos a patir un càncer de pell si continuen així.

Els extres són els que decideixen el tema de l'episodi. Des del que es perd, ninets de 8 mesos fins a granadets de 22 anys, mares desesperades buscant els seus fills, fills i filles suposadament perduts i jugant tranquil·lament amb l'arena o ne-

dant calmadament en unes aigües transparents i cristal·lins, fins als talls de digestió, i de les ferides i petits accidents ocorreguts a la platja per haver-se estavellat contra una roca o per la picada d'una medussa. De tant en tant, algun rescat un poc més espectacular per la negligència i la ignorància d'algun banyista.

Rescats (escenes)

De rescats n'hi ha molts i de molts de tipus diferents, però quasi tots, a excepció dels produïts per problemes de salut, són causats per la ignorància i la negligència dels banyistes que no fan cas dels socorristes o de les banderes destinades a informar sobre l'estat de la mar.

El millor (entre camerins)

- És una feina guapa perquè et fa sentir útil envers el proïsme.
- Els socorristes destaquen el companyerisme com a virtut principal del grup. És necessari confiar amb què el company sempre estarà al teu costat en cas de necessitat.

El pitjor (condicions adverses)

- El mal temps
- La imprudència dels banyistes.

Com es pot ser socorrista? (requisits pel càsting)

Per esser socorrista s'ha d'haver realitzat un curs homologat per la Federació Balear de Socorrisme, que organitza la mateixa associació per esser socorristes en piscines o platges o que poden organitzar altres entitats com Sanitat o Safing per esser socorristes en piscines. La Creu Roja oferta un curs a Cartagena de 400 hores de duració.

Gestió i finançament (producció)

L'empresa del cos de socorristes és una cooperativa. Un mínim de cinc persones aporten el capital inicial i ells mateixos són els caps i els treballadors. Tots són iguals dins l'empresa, i no hi ha ningú que es faci extremadament ric.

La cooperativa Calitja, així rep el nom l'empresa del cos de socorristes, té dues fonts d'ingressos: una prové del manteniment i l'explotació de la platja de Cala Millor, per la qual cosa té un conveni amb l'Ajuntament de Sant Llorenç i amb l'Ajuntament de Son Servera; l'altra prové de l'explotació del bar de la piscina municipal i dels abonaments per anar a nedar.

A part d'aixó ofereixen serveis com cursos de natació, pels quals sempre solen aconseguir alguna subvenció, i reservar hora i donar la clau per poder fer un partidet de tennis a la pista del darrere.

Plans de futur (guions cinematogràfics)

La cooperativa Calitja no vol quedar enrera i pensa en la seva expansió, i qui sap si amb la producció de nous episodis les cadenes nacionals caçadores de talents els faran alguna oferta interessant.

De moment volen intentar agafar la concessió de la platja per quatre anys, per poder dur a terme projectes de millora, com una plataforma, crear llocs de primers auxiliis a Cala Millor, crear un centre de formació i ampliar els seus serveis als hotels.

Crítiques i lloances

Aquests joves ja tenen els seus propis admiradors. Cada estiu es troben amb un grup de fans empedreïts que compren coixins i es passegen per la platja vestits com ells, cridant l'atenció dels banyistes i dels propis socorristes i, en alguns casos, posant en perill la seva imatge, ja que durant la seva imitació poden interpretar papers que res no tenen a veure amb la feina del socorrista.

A vegades la gent fa conya comparant-los amb els de la *tele*, però ho duen bé, perquè encara que se'n puguin fotre agraeixen a la sèrie de televisió el missatge sobre la importància dels socorristes a qualsevol platja del món, sigui la de Miami Beach o la de Cala Millor. L'aigua és igual de salada i plena d'*after sun*.

Isabel Llodrà i Rafel Umbert

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A
Títol 999

Carrer del Sol, 10
Cala Millor (Mallorca)
tel. 585720

Solidaritat

Dilluns, dia 14 de juliol, totes les persones d'aquest poble vam esser convidats a assistir a un acte de solidaritat a les deu del vespre a la plaça de l'Ajuntament, per tal de mostrar també la nostra indignació davant el macabre assassinat del jove MIGUEL ANGEL BLANCO GARRIDO, per part del grup terrorista ETA.

Com a bons ciutadans, es concentraren al lloc esmentat un bon nombre de persones.

A les deu en punt, el batle llegí un manifest en el qual expressava la total oposició del poble de Sant Llorenç al terrorisme, i el suport als bascs maleint el terrible assassinat.

Després de la lectura del manifest es feren dos minuts de silenci en memòria de Miguel Angel Blanco Garrido i, acabats aquests dos minuts, la gent esclafi en un llarg aplaudiment. Llavors, el batle agrai l'assistència a la gent i donà l'acte per acabat.

I així ho entengué la gent, perquè a la darrera paraula del batle tothom partí cap a caseva o quedaren per allà

xerrant amb els amics.

Només foren un grup de joves els qui quedaren: s'asseieren a terra envoltant una pancarta que ells mateixos havien duit ("Basta ja, ETA=assassins, basta ja") i manifestant la seva indignació davant l'assassinat cridant "LLIBERTAT" i "BASTA JA", i la seva ràbia cap al grup terrorista ETA, anomenant-los "ASSASSINS" i cridant ben fort "ETA NO; VIDA SÍ".

Els joves cridaren una bona estona, aplaudiren, alçaren la pancarta... i ningú, ningú de tota aquella gent que els mirava fou capaç d'asseure's amb ells i ajudar-los a cridar més fort. Només un parell d'al.lots que també havien assistit a l'acte s'acostaren una estona i cridaren amb ells.

Davant aquesta situació de soltat, s'aixecaren i partiren amb el cap baix.

Com s'entén que amb un motiu tan gran com aquest, la gent del poble no pogués quedar una estona a manifestar-se? O com s'entén que tota aquella gent que va quedar a la plaça xerrant

per allà no es pogués asseure cinc minuts i donar el seu suport al poble basc i a la família Blanco Garrido? No s'entén, no té cap explicació. O potser sí?

La gent de Sant Llorenç estam molt mal acostumats, ja que per assistir als actes públics hem de tenir una recompensa: la coca de trampó i el tassó de vi. Si no hi ha menjar darrera l'acte la gent no hi assisteix o, com dilluns 14, parteix ben aviat a la darrera paraula.

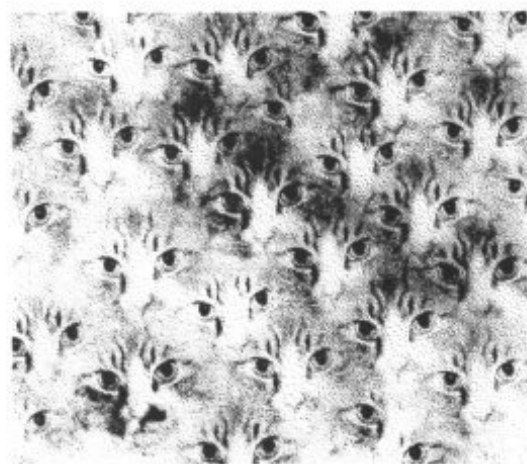
Potser aquesta vegada també esperàvem que hi hagués refresc i com que no va esser així, ja no teniem cap feina més a la plaça de l'Ajuntament, i molt menys asseure'ns i posar-nos a cridar. Què hauria dit la gent? S'haurien pensat que estàvem tots bojos!

Això és Sant Llorenç i així som els llorençins.

Des d'aquestes línies dono l'enhorabona a tots aquells joves per la seva intenció de mobilitzar un poc el poble. Que no s'aturin, a la pròxima ho aconseguiran. Ell són el futur del poble.

M. Massanet

STIL IMATGES

*Foto Lis
Sant Llorenç*

La Fundació ACA (Àrea de Creació Acústica), de Búger i la Fundació Joan Amengual i Pericàs, de Campanet varen presentar, el dia 28 de juny, una nova col·lecció dedicada a joves poetes illencs. El primer volum, batiat amb el nom de *Solstici d'estiu*, està integrat per poemes de Sebastià Bennàsar, Maite Brazales i del nostre col·laborador Jaume Galmés.

En una entrevista publicada al *Diario de Mallorca*, en Jaume assenyala que la seva font d'inspiració és la vida i la naturalesa, i que entén la poesia, que defineix com la música del llenguatge, com un alliberament. "La clau de la meua producció -declara- és la recerca de quelcom que surt del silenci, d'idees que es van formant dins la ment fins que una llum m'assenyala les formes oportunes per explicar-les".

El llibre va acompanyat d'una *cassette* on s'hi ha enregistrat la presentació, a càrrec d'Alexandre Ballester, alguns poemes i diverses peces musicals d'autors mallorquins.

Josep Cortès

Sebastià Bennàsar - Maite Brazales - Jaume Galmés

Solstici d'estiu

BÚGER - CAMPANET
ILLES BALEARS
1997

Tot per tu

**lifting facial i corporal
per tal de combatre la flaccidesa
i l'aparició de rües**

**Carrer de Sant Llorenç, 47
Tel. 838255**

CAMPSA

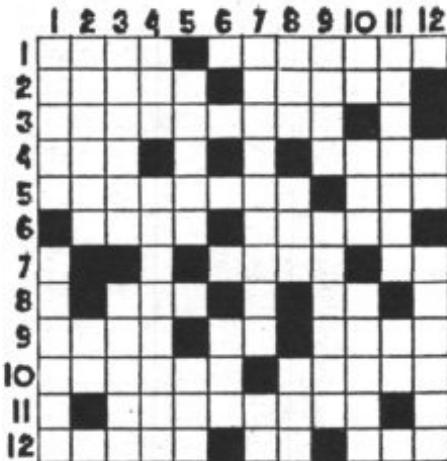
**amb tota la gamma
de carburants del mercat**

**Targetes de crèdit
i de Solred**

**Cra. Palma-Artà, km 55
Sant Llorenç des Cardassar**

MOTS CREUATS

Horizontals: 1.-Flor del roser. Pel suau i curt d'algunes fruites i plantes. 2.-Amagat. Fa mal. 3.-Persona que freqüenta els saraus. Cent. 4.-Al rev. nom de la setena lletra lletra de l'alfabet grec. Consonant. La primera. Natural de l'illa de Sardenya. 5.-Té la virtut de reduir. 6.-Al principi de reocupar. 6.-Badia apta per a arrecerar-hi les naus. Fixar la vista sobre alguna cosa. 7.-Mil. Símbol de l'oxigen. Càrrega. iclac led lobmiS. 8.-Un romà. Darrera porció de l'intestí prim. Cinc-cents. Símbol del tàntal. Res. 9.-Nena. Dues vocals ben iguals. Decadència. 10.-Individu d'un poble germànic establert al sud del Bàltic que envai la Gàl.lia, Hispània i el nord d'Àfrica. Lloançà. 11.-Nom de lletra. Inflamació de l'aorta. Símbol del nitrògen. 12.-Restituir. Setena nota de l'escala musical. Germana del pare o de la mare.

Verticals: 1.-Caure rosada. Disminuir. 2.-Persona que guarda oques. Al rev. crit de dolor. La segona. 3.-Bosc de sureres. No adquirit per l'experiència. 4.-Qualsevol dels extrems del terreny de joc. Que udola. 5.-Natural de Turquia. Símbol del iode. Al rev., espai aplanat on es baten les messes. 6.-Símbol del fòsfor. Un. En els dos buits següents la mateixa consonant. Que és d'una alçària considerable. 7.-Pastís en forma d'espiral fet amb flor de farina, ous, sucre i saïm. Al principi de islandès. 8.-Partida. Forat gran d'una bóta. Aceptilè. 9.-Edicte del tsar. Rateta petita. 10.-Nota musical. En aquest moment. Pos a prop. 11.-Vas en què es guarda o se serveix el sucre. Símbol de l'argent. La tercera. 12.-Nom de lletra. Nota musical. Filla

d'un oncle o d'una tia.

Solució

Horizontals: 1.-Rosa. Pelussa. 2.-Ocult. Nociu. 3.-Sarauista. C. 4.-Ate. R. A. Sard. 5.-Reductiu. Reo. 6.-Rada. Mirar. 7.-M. O. Taxa. Ac. 8.-I. Ili. D. Ta. O. 9.-Nina. Aa. Ocàs. 10.-Vandal. Elogi. 11.-A. Aortitis. N. 12.-Retre. Si. Tia.

Verticals: 1.-Rosar. Minvar. 2.-Ocatèr. Ia. E. 3.-Sureda. Innat. 4.-Ala. Udolador. 5.-Turca. I. Are. 6.-P. I. T. T. Alt. 7.-Ensaïmada. Is. (-Lot. Uix. Eti. 9.-Ucàs. Ratoí. 10.-Si. Ara. Acost. 11.-Sucrera. Ag. I. 12.-A. Do. Cosina.

BROU DE LLETRES

S C R C A D I L R O M A N
A B D R C T A C O M D L T
N C P H S O L L E R T E G
T Z D A O T B E U A A M L
L B G S R T O E P R E T R
R F O E E T P L S T S R J
T A I D U C A L R E A R A
R I B I U A S Q R P V R A
E V E G C L U E V A L N C
N L N D A N R A S C E Y N
C A R E V R E S N O S A R
B C E H O O B E D S M R I
D S R P B E C A M P O S P
C D E T G P O M R T S L G

Apa! a cercar dins aquest brou de lletres els nom de deu pobles de l'illa de Mallorca.

Solució

Artà, Alcúdia, Sa Pobla, Son Servera, Selva, Calvià, Porreres, Campos, Sòller i Petra.

Maria Galmés

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Cuàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambulatori Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
Urgències	061
Jutge	56 90 46
Clavegueram	81 03 59
S.M.O.E.	56 95 49
Ca ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA (oficines)	55 41 11
GESA (avaries)	84 33 33
Grua	55 03 44
Hisenda	55 35 11
Teatre de Manacor	55 45 49
Parròquia	56 90 21
Oficina Atur	55 20 81
Telèfon de l'esperança	46 11 12

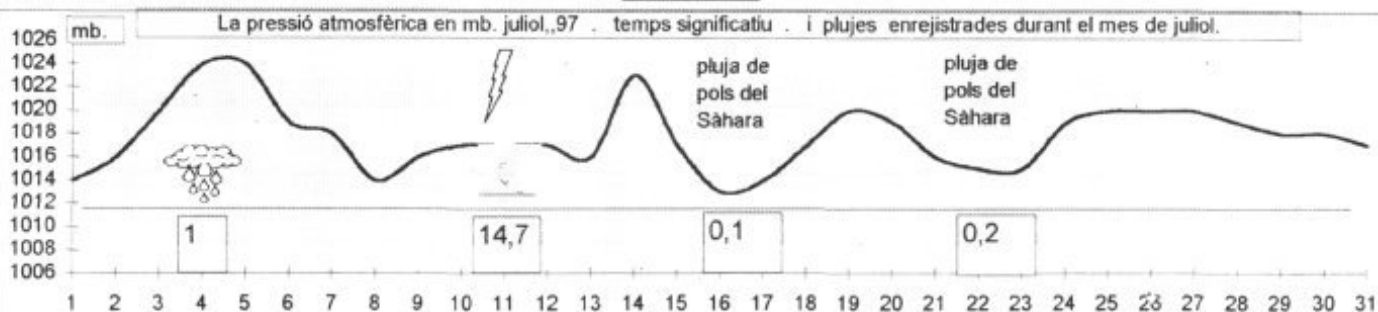
Joieria Femenias

**l·listes de noccs
objectes de regal**

**Rector Pasqual, 8
Sant Llorenç**

CAN XESC, ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA B 480 S. LLORENÇ DESCARDASSAR juliol 97

DADES DEL 97

cel serè	22
cel núvol	7
cel cobert	2
gelades	0
calabruix	0
boires	0
tempestes	1
temp. max.	33,2
temp. min.	12,5
temp. mitjana	23,6
temp. max. mitja	29,3
temp. min. mitja	18
pluja S. Llorenç	15,7
pluja acumulada	143,3

DADES DEL 96

cel serè	20
cel núvol	1
cel cobert	10
gelades	0
calabruix	0
boires	0
tempestes	0
temp. max.	37
temp. min.	13
temp. mitjana	23
temp. max. mitja	30
temp. min. mitja	17
pluja S. Llorenç	0
pluja acumulada	228

La pluja

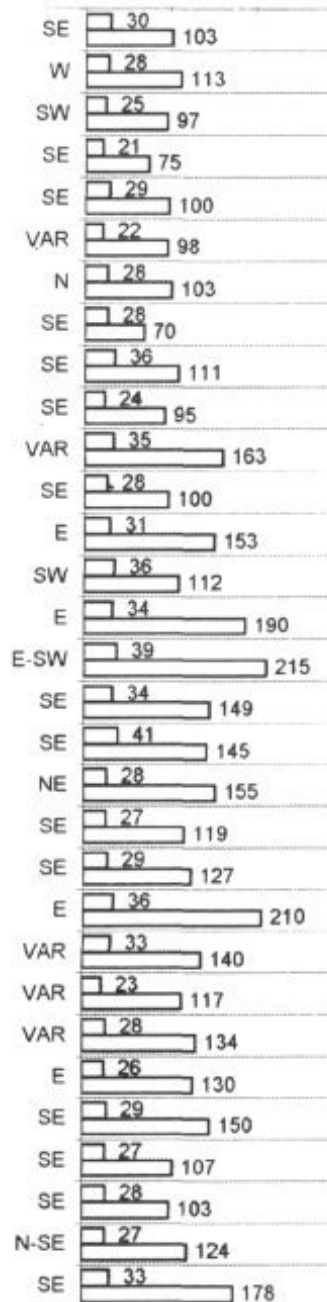
S. Llorenç	15,7
S. Fontpella	3
S. Planes	2,5
S. Roca	30
S. Vives	15
Infern	0
S. Surede	11,5
Es Recreo	1,5
S. Costas	20
espai lliure	?

El juliol que acabam de despedir ha estat un meset relativament fresc i sec. L'any passat, per no anar més enfora, per aquestes dates el termòmetre ja havia arribat als 37°C, i en el juliol d'enguany només s'ha arribat als 32'2°.

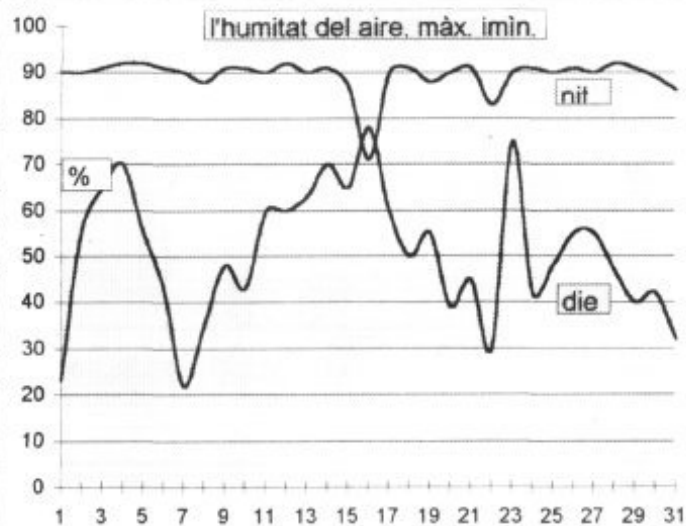
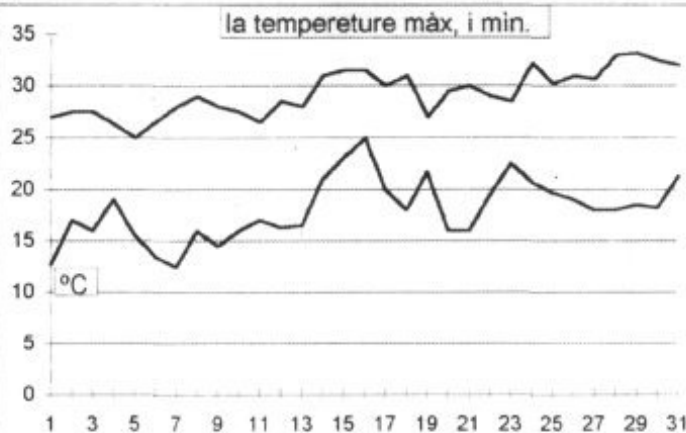
Ara veurem l'agost quina ens en prepara, que maldament no sigui un mes perillós per allò de la gota freda, hi sol haver els primers moviments d'inestabilitat meteorològica, que, per cert, no vendrien gens malament i s'arbrat ens ho agrairia ferm. Els 143 l/m² en set mesos no són quantitat suficient per la bona marxa dels nostres boscs i conreus.

Xesc

EL VENT

Barres curtes (vel. màx. k/h.)
Barres llargues (kms. amb 24 hor.)
Lletres (direcció del vent)

Aquest contenidor de vidre du mala sort: ningú no el vol prop de casa. Va estar una temporadeta al carreró de la placeta, després va passar per dos indrets de la mateixa plaça de l'Ajuntament i ara fa uns mesos que guaita darrera el cap-de-cantó dels carrers del Pou i de l'Esperança, rera un altre contenidor de fems i ran d'un solar buit.

Si tenim un punt verd on podem separar el vidre blanc del de color i on podem, si volem, dipositar les altres deixalles del consum diari, quin sentit té mantenir la nosa enmig del carrer? La gent que sent una certa preocupació pel reciclatge i ja es preocupa de dur les llaunes, el paper, les piles, l'oli... vora la unitat sanitària, no posarà emperons en també dur-hi el vidre, i de pas lleva-

ran un obstacle urbà que no fa cap falta.

Perquè nosa, la veritat és que en fa. El carrer de l'Esperança no està gaire transitat, llevat dels dies de mercat, que és utilitzat com aparcament pels venedors, però si un ha de voltar en qualsevol dels dos sentits, amb els dos contenidors un davant l'altre, no ho té gens fàcil, i més si ve un cotxe per l'altre carrer en direcció contrària.

I ja que parlem de contenidors, convendria que els encarregats prenguessin mesures per evitar la pudorada que fan alguns per mor de la poca consciència ciutadana de qualche veïnat, que o bé no tanca les bosses així com cal, o bé hi aboca directament els fems sense posar-los dins una bossa.

No som nosaltres els qui hem de posar les solucions, que per això ja hi ha qualcú que cobra de les arquitectures municipals, però o la concessionària del servei ha d'augmentar els períodes de neteja o s'han de posar sancions a qui fa mal ús dels contenidors; o les dues coses alhora. El que no es pot consentir és que, sobretot aquests mesos de calor, trobis contenidors que vessin i bosses p'enterra amb restes de menjar escampats perquè els moixos o els cans les han espanyades, i que tot plegat desprèn una pudorada que tallà l'alè. Això ni és higiènic, ni estètic ni digne d'un poble que vol estar al dia.

Text: Josep Cortès
Fotos: Xisca Santandreu